

PROTEZ NEDİR?

Protez anlam olarak vücuttaki herhangi bir eksikliğin ve ya işlevini tam olarak yerine getiremeyen organ ya da dokunun yapay olarak yerine konulması demektir.

Ağızda çeşitli nedenlerle estetik bozuklukların veya kaybedilmiş olan dişlerin yerine konan, kişilerin estetik ve fonksiyonel olarak ihtiyaçlarını gideren tüm yapay oluşumlardır.

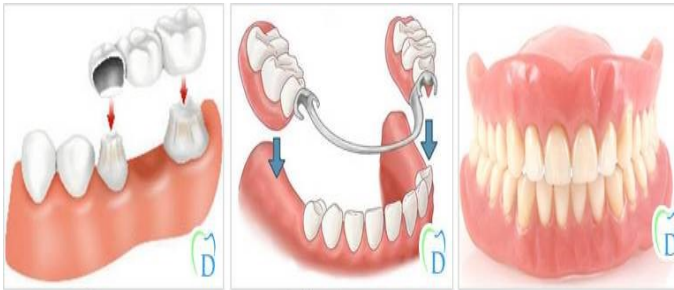
Protezin Amacı Nedir?

Protezde, hastanın kaybolan fonksiyonları tekrar kazandırılmaya çalışılırken, aynı zamanda bozulan konuşmasının da düzeltilmesi ve estetik görünümün de daha iyi olması amaçlanmaktadır. Böylelikle büyük oranda kaybedilen ağız sağlığı düzeltilirken toplum içinde eksik ya da harap olmuş dişlerle yaşamak zorunda kalan bireylerin psikolojik açıdan da desteklenmesi sağlanır.

PROTEZ ÇEŞİTLERİ

Sabit Protezler(Kron– Köprü benzeri yapıştırılmalı)

Hareketli Protezler(Total ya da bölümlü)

SABİT PROTEZLER

Sabit protez, eksik veya aşırı derecede madde kaybı görülen dişlerin rengi ve dokusuna benzer malzemeler kullanılarak yerine konması işlemidir.

Kron: Çürük, kırık veya başka bir nedenle aşırı madde

kaybı olan dişlerin küçültülüp kaplanması işlemidir.

Köprü: Bir veya birden fazla diş eksikliğinde, komşu dişlerin küçültülüp üzerine yapılan kaplamalardan destek alınarak ara boşlukların doldurulması işlemidir.

Hareketli Protez

Hastanın eksik dişlerinin yerine yapılan takıp çıkartabilen protezlerdir .

Total Protezler: Tüm dişlerin eksik olduğu ağızlara uygulanır.

Parsiyel Protezler: Kısmen dişsiz ağızlara uygulanır. Dişler üzerine gelen tırnaklar ve kancalarla tutuculuk sağlanır.

Yeni Protez Kullanmaya Başlayacak Hastalara Öneriler

1.Yeni protez ağızda yabancı ve büyük gibi olacaktır.Dudak ve yanaklarda doluluk hissi duyulacaktır.

2. Alt protez daha çok hareket edecek ve yerinden çıkacaktır.Alt proteze alışmak, üst proteze alışmaktan daha zordur.

3. İlk günlerde salı bezlerinin uyarılması sonucu tükürük miktarı genellikle artar.Bu durum zamanla geçecektir.

4. Protezlerle konuşmak belki biraz zaman alabilir ve büyük bir sorun değildir.Yüksek sesle okunmalı ve doğru telaffuz edilmeyen kelimeler tekrar edilerek normal hale getirilmeye çalışılmalıdır.

5. Tam protezlerle normal olarak yemek yiyebilmek en azından 4-6 hafta sürer.

6. Hasta başlangıçta küçük parçalara bölünmüş yumuşak besinler çiğnemelidir.Sağ veya sol hangi taraf daha rahatsa o taraf ile ve dudaklarını açmadan ve küçük lokmalar olarak yavaş yavaş çiğnemelidir.

7. Tam protezlerle özellikle ilk haftalarda ön dişlerle kesinlikle ısırılmamalıdır.Bu durum protezlerin arka kısımlarının dokulardan uzaklaşmasına sebep olur.

8. Dil dudak ve yanakların protezin kontrolünde büyük etkisi vardır.Hasta şayet eskiden protez kullanmış ise bunu kısa sürede ve rahatlıkla başarma şansı vardır.Aksi taktirde bu iş biraz zaman alır.

9. Hasta şayet çok uzun süre dişsiz kalmışsa,dişsiz halde protezli olduğundan daha rahat ve kolaylıkla yemek yiyebilir.Ancak bu sağlıklı bir şekil değildir.Fakat protezlerine alıştıktan sonra protezli halde çok daha rahat ve etkili yiyebilecektir

10. Eskiden protez kullanmamış bir insanın ilk olarak bir protez takması ve ona alışabilmesi daha güçtür .

11. Protezlerin yumuşak dokular üzerinde oturması ve fonksiyon esnasında hareket etmesi sonucu, yapımına ne kadar özen gösterilmiş olursa olsun ,bazı yerlerinde vuruks olabilir.Hasta hekimin dediği günlerde mutlaka gelmeli ve protez düzeltilmelidir.Vuruksların hasta tarafından alınması çok yanlıştır.

12. Hasta vuran yerlerin alınması için heki-me gelmeden önce protezlerini en az 9 saat kullanmış olmalıdır.Ancak bu süre vuruk yerlerinin görülebilmesini sağlar.

13. Protezler geceleri takılmamalı dokulara isti-rahahat verilmelidir.Bu durum dokuların sağlığı açısından çok önemlidir.Geceleri protezlerini çıkaramama durumunda olan genç insanlar ise gündüz ve uygun olan bir zamanda ağız dokula-rını dinlendirmelidir.Ayrıca gece protez kullanıl-ması tutuculuğu tartışmalı olan bu tür protezle-rin yanağın yastığa dayanması ve geceleyin nö-romuskuler kontrol mekanizmasının zayıflaması sonucu ağızdan bile çıkabilmesine yol açabilir.

14.Hasta protezleri kullanmaya kararlı olmalı-dır.Bunun içinde onları mümkün olduğu kadar uzun süreler ağızda tutmaya çalışmalıdır.Bu du-rum özellikle başlangıçta fevkalade önemlidir.İlk takılıştta protezlerin gece çıkarılmaması önerilir.

15.Protezlerin etrafındaki çevre dokuları birkaç hafta kullanımdan sonra çok daha normal olarak fonksiyon yapacaklardır.

16.Protezler geceleri çıkarıldığında su içinde bırakılmalıdır.Bu durum onların kurummasına ma-ni olur ve muhtemel boyutsal değişikliklerin ol-mamasını sağlar.

17.Hastaların %35 'idillerini geri çekerek durur-lar.Protez kullanan insan dilini biraz önde tut-maya alışmalıdır.Bu durum alt protezin stabilize-sine de katkıda bulunur.

18.Tam protez kullanan hastalarda, doğal dişleri olan in-sanlar gibi, belirli aralıklarla kontrol edilmelidir.Çeşitli fak-törlere bağlı olarak protez altındaki dokular değişebilir.Bu durumun hastanın genel sağlığı ile de ilişkisi vardır.Zamanla protez dokularla uyumunu kaybeder ve hasta bu durumu fark edinceye kadar dokularda zararlara sebep olabi-lir.Protezle ilgili veya ilgisiz ağızda çeşitli lezyonlar ortaya çıkabilir.Bu nedenle tam protez kullanan hastalar yılda en az bir kere hekim tarafından dikkatle muayene edilmelidir.

19.Yeni protezlerin dokuları hafifçe vurması ve genel bir sıkılık hissi gayet normaldir ve zaman içerisinde hekim tara-fından düzeltilir veya kendiliğinden geçer. Onun için hasta-nın kendi iradesini kullanarak **eski protezlerini takmaması ve biraz sabretmesi gerekir.Bu durumda eski protezlerin muayenehanede alıkonulması bile düşünülebilir.**Ancak he-kim de hastasını sık sık kontrol ederek yeni protezlerin vur-mamasını sağlamalıdır.